

KUNST OP DE WCG

DOCCENTENHAAANDLEIDING

BEELDENE KUNST voor groep 7 verzorgd door:
Museum Jan Cunen in samenwerking met Astrid Poot

VOORWOORD

Handleiding OKVO

Beste leerkracht,

Wat leuk dat je aan de slag gaat met de handleiding van het OKVO Basismenu! De zes professionele culturele instellingen in Oss hebben een prachtig programma gemaakt waarin je leerlingen kennis maken met een van de disciplines: beeldende kunst, literatuur, muziek, drama, audiovisueel, cultureel erfgoed en dans. Het Basismenu biedt jouw leerlingen een stevige fundering binnen zijn of haar culturele ontwikkeling.

In deze handleiding vind je alles wat je nodig hebt om goed voorbereid aan de slag te gaan. Heb je vragen of opmerkingen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met mij of een van de culturele instellingen. Wij helpen je graag verder.

Namens alle culturele instellingen, veel plezier en inspiratie gewenst!

Janne Pisters, coördinator OKVO

Het Basismenu van OKVO voorziet in:

- De **kerndoelen** van de leergebieden kunstzinnige oriëntatie (54,55,56), oriëntatie op jezelf en de wereld (51,52,53) en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs (1,5,9).
- Drie **vermogens** van de Cultuurloper: onderzoekend vermogen, creërend vermogen en reflecterend vermogen.

Wil jij meer OKVO op jouw school? Dat kan met het plusmenu. Zie www.okvo.nl

INHOUD

Docentenhandleiding Kunst op de wc

VOORWOORD	2
INLEIDING	4
PRAKTISCHE INFORMATIE	5

DRIE BIJZONDERE LESSEN

Les 1	Wie is Jan Cunen? Wie is Koos Buster? Wat is kunst op de wc?	6
Les 2	Maakopdracht: kunst op de wc	7
Les 3	Wat heeft iedereen gemaakt? Is iedereen nu een kunstenaar net als Koos? Kan het op de wc opgehangen worden?	10

OVER OKVO

Bij OKVO maken leerlingen kennis met kunst en cultuur in Oss!	12
Partners	12
Colofon	12

INLEIDING

Kunst op de wc

Ook dit schooljaar is weer een bijzonder schooljaar op het gebied van lesgeven en het opvolgen van de steeds weer veranderende corona-maatregelen. Wij beseffen dat we nu niet te veel van jou kunnen vragen. Op pad gaan is leuk maar ook ingewikkeld. Zijn er genoeg ouders? Kan het wel doorgaan? Mag het museum morgen nog wel open zijn? Daarom besloot Museum Jan Cunen het educatieve programma voor groep 7 anders aan te pakken en het op school te laten plaatsvinden.

Hoe ziet het educatieve programma eruit?

Iedere schoolklas krijgt twee keer een museumdocent op bezoek. Het liefst als gastdocent in de klas maar als dit niet kan of mag doen we het digitaal. De museumdocent geeft de eerste les. Jij geeft de tweede les en daarna sluit de museumdocent met een derde les het project af. We hebben gekozen voor een grappig en luchtig thema: kunst op de wc. Want alles is al ingewikkeld genoeg in deze tijd.

Wat gaan de leerlingen zien en doen?

De leerlingen gaan kennismaken met de kunstwerken van Koos Buster die te zien zijn in de tentoonstelling 'Kunst op de wc' op de toiletten van Museum Jan Cunen. Hij maakt echte dingen na van klei, maar dan vreemd. Net anders. Soms lijkt het wel of zijn werk wiebelt. Ook gaan leerlingen zelf aan de slag met het maken van kunst voor op de wc. Dit doen ze in de klas en kan eventueel als huiswerk worden meegegeven. Het project wordt afgesloten met het bekijken en bespreken van alle eindresultaten. En misschien dat het zelfs lukt om een eigen 'kunst op de wc-tentoonstelling' op school of thuis te maken.

Bijzonder cadeau voor alle leerlingen

Om leerlingen ook de kans te geven echte kunst te gaan zien hebben we een cadeau. Alle leerlingen krijgen een familietoegangskaat om gratis met het hele gezin Museum Jan Cunen te bezoeken. Dus ze kunnen met papa, mama, (of oppasopa en/of -oma) broertjes en zusjes gratis naar binnen, allemaal! Ook krijgen ze bij de kassa van het museum de gratis speurtocht 'Op zoek naar het museumhuisdier' die ze helpt om op een leuke en speelse manier naar kunst te kijken. En natuurlijk vergeten we jou niet! Ook de leerkracht(en) van groep 7 ontvangen een familietoegangskaat.

Foto's van de tentoonstelling 'Kunst op de wc' van kunstenaar Koos Buster op de toiletten van Museum Jan Cunen. (Fotograaf Loek Blonk)

PRAKTISCHE INFORMATIE

Leerkracht en museumdocent maken samen afspraken

Omdat onderwijs altijd maatwerk is en we graag zo goed mogelijk op jouw wensen willen aansluiten neemt de museumdocent direct contact op per e-mail. Samen maken jullie afspraken over wanneer de museumdocent les 1 geeft, hoeveel tijd jullie voor les 2 willen nemen en wanneer de museumdocent les 3 kan komen geven. Mocht er dan ineens iets veranderen omdat er nieuwe corona-maatregelen zijn of omdat er sprake is van lesuitval doordat je ziek bent en er geen vervanging is, dan kan er direct contact worden opgenomen met de museumdocent.

Op school of digitaal?

Het liefst hebben wij dat de museumdocent ook daadwerkelijk de klas komt bezoeken en in jouw klaslokaal de lessen geeft. Toch kan er een reden zijn dat jouw school dit niet wil. Als dat zo is dan wordt de les digitaal gegeven via videobellen. Samen met de museumdocent maak je daarover afspraken.

Wie is mijn hulplijn?

Heb je vragen over dit programma of kom je er met de museumdocent niet uit? Neem dan contact op met Karin Schipper, hoofd educatie van Museum Jan Cunen:

karinschipper@museumjancunen.nl

Wat vond je ervan?

Na afloop van het programma blikken we graag terug op hoe het is gegaan. Omdat je het altijd druk hebt hebben we een digitale evaluatie gemaakt die je na afloop kan invullen. De link naar de evaluatie staat op de OKVO-website onder 'Basismenu – Groep 7 | Beeldende kunst'. Ook mailen we de link nog een keer ter herinnering.

LES 1

Vorbereidend: Wie is Jan Cunen? Wie is Koos Buster? Wat is kunst op de wc?

Deze les wordt gegeven door een museumdocent, duurt 60 tot 90 minuten en vindt plaats op school. De museumdocent komt naar de school toe en geeft de les in de klas. Als dit niet kan of mag dan geeft de museumdocent de les via videobellen.

PRAKTISCHE INFO

Benodigdheden: klaslokaal met digibord

Vorbereidingstijd: 5 minuten

Lestijd: 60 tot 90 minuten

Kerdoelen: 54, 55, 56

VOORBEREIDING

Het is fijn als de klas wordt voorbereid op de les van de museumdocent. Vertel de klas dat hij/zij een gastdocent is en werkt voor Museum Jan Cunen. Wie kent het museum? Wie is er weleens geweest? Wat heb je toen gezien? En als je er nog nooit geweest bent, wat denk je dan dat er te zien is?

WAT KOMT ER TIJDENS DEZE LES AAN BOD?

Tijdens de eerste les vertelt de museumdocent over Jan Cunen, Koos Buster en zijn tentoonstelling 'Kunst op de wc'. De les is interactief: de museumdocent stelt vragen aan de leerlingen en de leerlingen mogen vragen stellen aan de museumdocent. Ook is er speciaal voor dit project een korte film gemaakt. Twee leerlingen uit groep 7, Anouk en Niels, bekeken de tentoonstelling van Koos in het museum en stelden via Zoom allemaal vragen aan hem.

HOE WORDT DE LES AFGESLOTEN?

De les wordt afgesloten met het uitdelen van de familietoegangskaarten voor gratis toegang tot Museum Jan Cunen en de introductie van de maakopdracht. In les 2 ga je met de klas die opdracht uitvoeren.

HOE KAN JE DE MUSEUMDOCENT ONDERSTEUNEN?

Tijdens de les is het fijn als je aanwezig blijft in de klas. Jij kent de leerlingen het beste en je kan de museumdocent helpen met het houden van orde (indien dat nodig is). Ook is het fijn als je helpt met het digibord, daarop laat de museumdocent graag wat afbeeldingen zien en een korte film.

LES 2

Maakopdracht: Kunst op de wc

Deze les geef jij aan de klas. Je kan ervoor kiezen om (sommige stappen als) huiswerk mee te geven. Hoe meer huiswerk je geeft hoe minder je hoeft voor te bereiden in de klas. Je kan zelf het beste inschatten wat bij jou leerlingen past en hoeveel tijd je eraan kan/wil besteden.

PRAKTISCHE INFO

Benodigheden: klaslokaal, maakpakketten (die brengt het museum langs of neemt de museumdocent in les 1 mee) en knutselmaterialen (hier moet je zelf voor zorgen of zorgen de ouders voor)

Lestijd: variabel (de lestijd is afhankelijk van de hoeveelheid huiswerk)

Kerdoelen: 54, 56

WAT HOUDT DE MAAKOPDRACHT IN?

Tijdens de maakopdracht gaan leerlingen zelf een kunstwerk maken á la Koos Buster. De blister (plastic verpakking) is het 'huisje' van het kunstwerk en een manier om het eindresultaat mooi tentoon te stellen op een wc.

De maakopdracht bestaat uit vijf stappen. Jij gaat aan de slag met stap 1 t/m 4, die staan iets verderop beschreven. Stap 5 neemt de museumdocent voor zijn rekening tijdens les 3.

WAT KRIJGEN DE KINDEREN VAN HET MUSEUM?

Alle leerlingen ontvangen van het museum een maakpakket met een lesboekje, blister en een karton dat in de blister hoort. Het lesboekje kun je alvast bekijken, het is werkblad 1.

Het museum zorgt ervoor dat de maakpakketten op tijd op school aanwezig zijn.

Iedere leerling krijgt een maakpakket!

Het bevat een lesboekje (A5-formaat) en een blister met een binnen karton.

WAT MOET IK ZELF BESLISSEN/REGELEN?

Je mag zelf kiezen hoeveel tijd je aan deze les besteed. Als je minder tijd hebt kun je meer huiswerk meegeven. Ook kun je zelf beslissen met welke materialen leerlingen aan de slag gaan bij stap 3. De knutselmaterialen moet je zelf regelen. Iets verderop staan daarover een paar tips.

WAT ZIJN DE VIER STAPPEN VAN DE MAAKOPDRACHT?

1. Kijk om je heen

Zie je 'gewone' voorwerpen? Wat gebruik je elke dag? Waar kijk je een paar keer per week naar? Kijk extra goed, want sommige dingen lijken wel verstopt. Verzamel drie voorwerpen.

2. Kies je voorwerp

Bekijk de voorwerpen die je verzameld hebt. Zijn ze eigenlijk wel zo gewoon? Als je goed kijkt zijn ze dan niet eigenlijk heel speciaal? Kies er eentje uit.

3. Maak het na

Kijk naar je voorwerp en vraag je af: Hoe kan ik er een heel vreemd gewoon ding van maken? Een bril van klei? Een vork van draad? Een tube tandpasta van karton?

a. Kies je materiaal

b. Kies of je het heel echt of heel nep wil namaken

c. Let op de maat, het moet in de blister (plastic verpakking passen). Dus het kan dat je voorwerp kleiner wordt dan die in het echt is.

4. Zet het in elkaar

In de blister zit een karton. Hierop kun je opschrijven hoe je kunstwerk heet en een passende achtergrond maken. Dit kun je tekenen of je plakt een mooi plaatje of een mooi papiertje op het witte vlak. Op de achterkant schrijf je je gegevens, zoals je naam. Doe het kunstwerk in de blister en het is klaar! (Zie werkblad 2 om een beeld te krijgen van het karton dat in de blister zit)

HOE GROOT MAG HET KUNSTWERK WORDEN?

Het driedimensionale vlak in de blister is 8,2 cm breed, 10,5 cm hoog en 4 cm diep. Laat de leerlingen rekening houden met de maat, maar laat ze er ook creatief mee omgaan. Door bijvoorbeeld een vork van stof op te rollen kan die veel langer zijn dan 10,5 cm. En een opgerolde vork ziet er meteen extra vreemd uit!

TIPS BIJ DE VIER STAPPEN

- Stap 1 kan je als huiswerk meegeven. Thuis zijn er ook vast heel veel ‘gewone’ voorwerpen. Als de leerlingen het voorwerp niet mogen/kunnen meenemen dan kunnen ze er met hun telefoon een foto van maken.
- Probeer de leerlingen bij stap 2 aan te sporen iets anders dan hun buurjongen, -meisje, beste vriendje of vriendinnetje te laten maken.
- Het is leuk als de leerlingen bij stap 3 uit verschillende materialen kunnen kiezen. Maar houd het wel werkbaar voor jezelf. Als het te ingewikkeld is omdat je een hele grote klas hebt en er geen ouders mogen komen helpen kun je deze stap ook als huiswerk meegeven. Of je kunt je beperken tot een paar materialen zoals karton, papier, lijm, verf, ijzerdraad en stofdraad (katoen of wol). Soms maakt een beperking in materiaal kinderen heel creatief.
- Bij stap 4 kunnen leerlingen eerst een schets op een ander blaadje maken voordat ze op het echte karton gaan tekenen of plakken. Er is voor iedere leerling namelijk maar één karton.

Foto's van de tentoonstelling 'Kunst op de wc' van kunstenaar Koos Buster op de toiletten van Museum Jan Cunene.
(Fotograaf Loek Blonk)

LES 3

Reflecterend: Wat heeft iedereen gemaakt? Is iedereen nu een kunstenaar net als Koos? Kan het op de wc opgehangen worden?

Deze les wordt gegeven door de museumdocent, duurt 90-120 minuten en vindt plaats op school. De museumdocent komt naar de school toe en geeft de les in de klas. Als dit niet kan of mag dan geeft de museumdocent de les via videobellen. Het is fijn als je tijdens deze les ook weer aanwezig bent.

PRAKTISCHE INFO

Benodigheden: klaslokaal, alle eindresultaten en eventueel een wc-ruimte op school

Vorbereidingstijd: variabel

Lestijd: 90 tot 120 minuten

Kerdoelen: 55, 56

BESPREKEN VAN DE EINDRESULTATEN

Deze les start met reflectie. De leerlingen bespreken samen met de museumdocent wat ze hebben gemaakt en wat ze hebben ervaren. Hoe is het gegaan? Wat was makkelijk? Wat was moeilijk? Voelen ze zich nu ook kunstenaar? Kan vanaf nu alle kunst ook op de wc hangen? En was er toevallig al iemand met zijn/haar gezin naar het museum geweest?

KAN ER EEN 'KUNST OP DE WC-TENTOONSTELLING' OP DE WC'S VAN SCHOOL GEMAAKT WORDEN?

Stap 5 van de maakopdracht is om het zelfgemaakte kunstwerk in de blister op te gaan hangen op een wc. Dit kan de wc thuis zijn of de wc's op school. Bespreek met de museumdocent van tevoren wat mogelijk is. Dan kan de museumdocent zijn/haar les daarop aanpassen.

Als de museumdocent de les op school kan geven is het mogelijk dat de museumdocent samen met (een paar) leerlingen de wc-ruimte inricht. Het zou heel leuk zijn als dit kan. Wanneer niet alle kunstwerken passen, dan zijn een paar eindresultaten ook al heel erg leuk. Op de wc zal het zeker opvallen en iedereen kan meteen zien waar groep 7 zo druk mee was.

WIE WIL ER EXPOSEREN IN HET JAN CUNEN PARK?

De kinderen die heel erg trots zijn op hun eindresultaat worden tijdens deze les aangemoedigd om zich aan te melden voor de speciale 'Kunst op de wc-tentoonstelling' in een mobiele wc-unit in het Jan Cunen park.

Het streven is om die tentoonstelling van 19 t/m 26 april, tijdens de Nationale Museumweek, te houden. Maar het is onder voorbehoud. Het kan ook zijn dat de tentoonstelling later is.

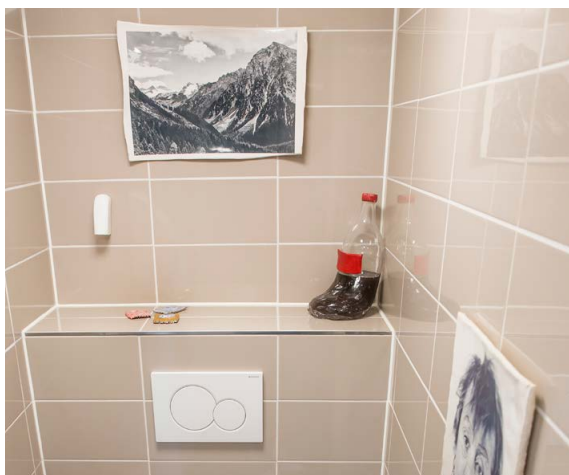
Kinderen kunnen zich aanmelden door een e-mail te sturen naar info@museumjancunen.nl. Het is fijn als je de trotse kinderen helpt om zich hiervoor aan te melden.

MAAK HET PROJECT ZICHTBAAR OP SOCIAL MEDIA!

Met de hashtag #kunstopdewc worden alle kunstwerken zichtbaar op social media. Als kinderen zelf een instagram hebben, dan vinden we het superleuk als ze een foto van hun wc-kunstwerk plaatsen. En als de school facebook, twitter en/of instagram gebruikt vinden we dat ook heel erg leuk.

Ben je razend enthousiast geworden over deze doe-opdracht? Of wil je iemand het maakpakket cadeau geven? Dat kan!

In de museumwinkel worden de maakpakketten verkocht voor €2,- per stuk. (zolang de voorraad strekt)

Foto's van de tentoonstelling 'Kunst op de wc' van kunstenaar Koos Buster op de toiletten van Museum Jan Cunen. (Fotograaf Loek Blonk)

OVER OKVO

BIJ OKVO MAKEN LEERLINGEN KENNIS MET KUNST EN CULTUUR IN OSS!

Alle kinderen in Oss zouden een kans moeten krijgen om kennis te maken met de wereld van kunst en cultuur. Daarom werken alle culturele aanbieders in Oss in een partnerschap samen met het primair onderwijs om dit doel te bereiken.

Met het OKVO Basismenu:

1. Komen leerlingen gedurende hun gehele basisschoolperiode in aanraking met alle disciplines: drama, muziek, dans, cultureel erfgoed, literatuur, beeldende kunst en audiovisueel.
2. Gaan de leerlingen op bezoek bij alle culturele instellingen in Oss.
3. Worden de docenten voorzien van hoogkwalitatief lesmateriaal.
4. Worden de docenten ondersteund in kennis over cultuureducatie door middel van onderwijsbijeenkomsten.
5. Is aan de [kerndoelen](#) van kunstzinnige oriëntatie, oriëntatie op jezelf en de wereld en Nederlands in het mondeling én schriftelijk onderwijs voldaan wanneer het Basismenu is doorlopen.

Scholen zijn al jarenlang erg tevreden over OKVO (samenwerking, organisatie en uitvoering) en geven gemiddeld een 7,6!

PARTNERS

OKVO is een samenwerkingsverband van lokale culturele instellingen:

Bibliotheek Oss, Groene Engel, Theater De Lievekamp, Museum Jan Cunen, Muzelinck en Stadsarchief Oss.

COLOFON

Redactie en coördinatie:

OKVO, Osse Kunstinstanties Voor het Onderwijs i.s.m. Museum Jan Cunen en Astrid Poot

Subsidiëring: Gemeente Oss

Vormgeving: 2VORM grafisch ontwerp studio

Concept en ontwerp van het maakpakket: Astrid Poot

Foto's: Loek Blonk en Karin Schipper

Met dank aan: Rotary Oss, Vrienden van Museum Jan Cunen, Acket Drukkerij Kartonage, Kampert-Nauta Graphimedia, Wrasco Units

